

KAMER MUZIEK NIJMEGEN

73E SEIZOEN
2022—2023

NSvK-CONCERT 6
DINSDAG 7 MAART 2023

BRITTEN OBOE QUARTET HOBOKWARTET

NICHOLAS DANIEL — HOBO
JACQUELINE SHAVE — VIOOL
CLARE FINNIMORE — ALTVIOOL
CAROLINE DEARNLEY — CELLO

CONCERTGEBOUW DE VEREENIGING
NIJMEGEN

volgend concert

vrijdag 21 april 2023
Jeremy Denk — piano
met muziek van Mozart, Ravel, Bach, Mazzoli,
Ligeti en Beethoven

'EEN VAN AMERIKA'S MEEST VOORAANSTAANDE PIANISTEN'

Dit concert is ook onderdeel van Piano Biënnale 2023.
>> www.pianobiennale.com

De vier leden van het Britten Oboe Quartet zijn allen muzikale duizendpoten, die naast musiceren ook dirigeren, componeren en doceren. Hoboïst Nicholas Daniel, violiste Jacqueline Shave, alvioliste Clare Finnimore en celliste Caroline Dearnley zijn alle vier lid van de Britten Sinfonia: een flexibel kamerorkest dat de crème de la crème onder de Britse musici samenbrengt, en dat sinds de oprichting in 1992 buiten de lijntjes kleurt van het traditionele orkest. Het Britten Oboe Quartet speelt in dezelfde geest, zonder zich te beperken tot een enkel genre of een enkele stijl. Tijdens het concert van vanavond brengen ze een rijk klankenpalet aan al dan niet opnieuw gearrangeerde oude en nieuwe werken.

Mozarts solerende hobo

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) schreef het Hobokwartet in F begin 1781 in een korte periode waarin hij geen strijkkwartetten componeerde. De hobomuziek ontwikkelde zich in deze tijd volop, wat onder meer leidde tot hogere melodielijnen en het gebruik van grotere intervallen. De hobopartij van Mozarts kwartet ligt ongeveer een tertst hoger dan bijvoorbeeld hobopartijen die Bach eerder schreef.

Dit kwartet staat vanaf de eerste, fiere opmaat voor de hobo, en de richting en stijl van de muziek zijn direct duidelijk. De hobo versterkt de staccatostijl door noten op zwaardere maatdelen een extra duwtje te geven. De muziek vraagt daar ook om: juist in de opmaten is sprake van grote intervallen waarin de blazer, om de noten beheerst en zuiver te laten klinken, duidelijk de richting moet aangeven. Hoewel in de drie delen van dit kwartet veel ruimte voor herhaling is, en hoewel motieven uit de hobopartij bij de viool en soms ook de altviool doorklinken, komt het nergens tot een gelijkwaardig samenspel tussen de blazer en strijkers. In dit kwartet is de hobo de solist, begeleid door de drie strijkinstrumenten.

Shave's fragment van een geïmagineerd leven

De violiste van het Britten Oboe Quartet, **Jacqueline Shave**, speelt niet alleen in diverse ensembles. Zij is ook (gast-) dirigente van orkesten en ensembles van wereldfaam, én een geëngageerd componiste. Op dit moment werkt zij aan een album onder de titel *Freedom to Roam* dat in tijden van vluchtelingenstromen en polarisatie de gelijkwaardigheid tussen mensen viert, en de oneindige mogelijkheden die de wereld te bieden heeft.

Haar werk *ARTIN* ging onlangs in première. De compositie vertelt een deels imaginair verhaal over het leven dat de vijftien maanden oude Artin Iran Nezhad nog gehad had kunnen hebben. De foto van diens aangespoelde lichaampje staat ons allen nog op het netvlies. Het muziekstuk is opgedragen aan Artin en alle anderen die huis en haard hebben moeten verlaten – aan vluchtelingen, ontheemden en asielzoekers overal ter wereld.

programma

1 **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756–1791)

Hobokwartet in F, KV370 (1781)

- I Allegro
- II Adagio
- III Rondeau: Allegro

2 **Jacqueline Shave** (*1960)

ARTIN. Fragment from an imagined life (2021)

pauze

3 **Sønderho bruiloftstrilogie**

arr. Danish String Quartet / Britten Oboe Quartet (*2014)

- I Part I (Ye Honest Bridal Couple)
- II Part II
- III Part III

4 **Franz Schubert** (1797–1828)

Hobokwartet naar D112, op. posth. 168 (1814)

(arr. Derek Smith)

- I Allegro ma non troppo
- II Andante sostenuto
- III Menuetto: Allegro
- IV Presto

5 **Johann Sebastian Bach** (1685–1750)

Aus Liebe will mein Heiland sterben (arr. voor hobokwartet)

— uit Matthäus-Passion (1727)

Traditionele Sønderho bruiloftstrilogie

Het **Danish String Quartet** bewerkte traditionele Deense volksmuziek, een zgn. sønderhoning, tot de modern klinkende *Sønderho bruiloftstrilogie*. Op zijn beurt weer werkte het Britten Oboe Quartet dit stuk om voor hobokwartet. De *Sønderho bruilofstrilogie* wisselt verhalende intermezzo's af met zeer dansbare passages – veelal dansen voor koppels. Elk van de drie delen is gebaseerd op een andere, traditionele bruiloftsmelodie. De eeuwenoude melodieën zijn afkomstig uit de Deense stad Sønderho, gelegen op het waddeneiland Fanø. Het stadje kent een zeer levendige muziektraditie, welke tot de dag van vandaag in stand wordt gehouden. Opmerkelijk is dat de melodieën vaak in tweekwartsmaat staan, terwijl er in driekwartsmaat op gedanst wordt.

Met Schubert naar de romantiek

Met **Franz Schubert** (1797–1828) lijkt het concert in de romantiek te belanden. Het Britten Oboe Quartet brengt een bewerking van Schuberts D112 voor hobokwartet door Derek Smith (1931–2016), een Britse jazzpianist die vaker klassieke werken omwerkte tot jazzy arrangementen. Maar wel altijd zo dat de kern van het stuk herkenbaar blijft.

Schuberts strijkkwartet nr. 8 uit 1814 is in weinig te vergelijken met Mozarts kwartet. De melodische lijnen zijn nu lang en klinken wat melancholisch. De heftige, staccato interrupties in het eerste deel – Allegro ma non troppo – staan daarmee in contrast en versterken de dramatiek. Het tweede deel, het gedragen Andante sostenuto, is wat somber van aard. In het Allegro dat volgt klinkt meer lichtheid. Het Presto, tot slot, brengt weemoedigheid en lichtheid samen in donkere, lange lijnen, vrolijk onderbroken door ondeugende, hoger klinkende plagerijtjes.

Bachs *Aus Liebe will mein Heiland sterben*

Aus Liebe will mein Heiland sterben is een zeer bekende aria uit de *Matthäus-Passion* (1727) van Johann Sebastian Bach (1685–1750). We horen de aria tijdens dit concert in een bewerking voor hobokwartet. Oorspronkelijk is het stuk geschreven voor sopraan, fluit en twee hobo's. Bach had daar jachthobo's (oboe da caccia) bij voor ogen. Anders dan de ons bekende hobo, die tegelijkertijd ontstond, heeft de jachthobo een wijder uitlopende beker en een boogvorm. Het instrument is met leer omkleed en staat een kwint lager dan de hobo zoals wij die vooral kennen. Bach gebruikte de jachthobo vanwege de vriendelijke en tegelijkertijd expressieve aard.

In de oorspronkelijke zetting van *Aus Liebe will mein Heiland sterben* spelen de jachthobo's voornamelijk kwartnoten op de drie tellen van de driekwartsmaat, en meestal in één maat slechts een en dezelfde toonhoogte. Daarmee slepen zij de muziek dramatisch voort. De fluit speelt daarboven een solo. Later zet de sopraan in, met melodische lijnen die het midden zoeken tussen de beweeglijkheid van de fluit en het gedragen duwen van de hobo's. Hoe zullen deze muzikale interacties in de bewerking voor hobokwartet klinken? We laten ons verrassen!

Jeske van Dongen

ntr:

De NTR zendt dit concert rechtstreeks uit op NPO Klassiek. De registratie zal later ook terug te vinden zijn via www.kamermuzieknijmegen.nl/media/.

/ hartelijk dank

De Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek dankt haar abonneementhouders, vrienden van Kamermuziek Nijmegen, adverteerders en de hierna genoemde sponsors hartelijk voor hun bijdragen.

- Stichting Vivace, Groesbeek
- Hekkelman Advocaten & Notarissen, Nijmegen/Arnhem
- Vangoud Advocaten, Arnhem
- Boekhandel Roelants, Nijmegen
- Digishock Studios, Nijmegen
- MANNA Nijmegen – hotel, restaurant, brasserie

/ website

Ga naar www.kamermuzieknijmegen.nl voor de naklank bij dit concert, aanmelden voor de nieuwsbrief, informatie over abonnementen / losse kaartverkoop, etc.